ĢENERĀLADVOKĀTA ĪVA BOTA [*YVES BOT*] SECINĀJUMI,
sniegti 2015. gada 16. aprīlī[1]

Lieta C-85/14

KPN BV
pret
Autoriteit Consument en Markt (ACM)

(College van Beroep voor het Bedrijfsleven (Nīderlande) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — Elektronisko sakaru tīkli un pakalpojumi — Direktīva 2002/22/EK — 28. pants — Galalietotāju intereses un tiesības — Piekļuve numuriem, kas nav piesaistīti noteiktai ģeogrāfiskai atrašanās vietai, un pakalpojumiem, kuri izmanto šos numurus — Valsts tiesiskais regulējums, ar kuru tālruņa zvanu tranzītpakalpojumu operatoriem ir noteikts nepiemērot augstākus tarifus zvaniem uz numuriem, kas nav piesaistīti noteiktai ģeogrāfiskai atrašanās vietai, kā uz numuriem, kas ir piesaistīti noteiktai ģeogrāfiskai atrašanās vietai — Pārrobežu piekļuves situācija — Nepieciešamā pasākuma samērīguma pārbaude valsts tiesā — "Kompetento valsts iestāžu" jēdziens

1. Eiropas vienotā tirgus pastāvēšana elektronisko sakaru jomā citstarp nozīmē, ka principā katra fiziska persona Eiropas Savienībā var saņemt piekļuvi visiem numuriem, kas ir piesaistīti noteiktai ģeogrāfiskai atrašanās vietai, un visiem numuriem, kas nav piesaistīti noteiktai ģeogrāfiskai atrašanās vietai, kā arī pakalpojumiem, kuri tiek piedāvāti ar numuriem, kas nav piesaistīti noteiktai ģeogrāfiskai atrašanās vietai.

2. Jaunajā tiesiskajā regulējumā, kas ir piemērojams elektronisko sakaru pakalpojumiem (turpmāk tekstā – "JTR")[2], universālā pakalpojuma direktīvas 28. panta mērķis ir garantēt šādu piekļuvi numuriem un pakalpojumiem.

1 — Oriģinālvaloda – franču.

2 — JTR veido Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 7. marta Direktīva 2002/21/EK par kopējiem reglamentējošiem noteikumiem attiecībā uz elektronisko komunikāciju tīkliem un pakalpojumiem (pamatdirektīva) (OV L 108, 33. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 25. novembra Direktīvu 2009/140/EK (OV L 337, 37 lpp.; turpmāk tekstā – "pamatdirektīva"), kā arī četras atsevišķas to papildinošas direktīvas, proti, Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 7. marta Direktīva 2002/19/EK par piekļuvi elektronisko komunikāciju tīkliem un ar tiem saistītām iekārtām un to savstarpēju savienojumu (piekļuves direktīva) (OV L 108, 7. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar Direktīvu 2009/140 (turpmāk tekstā – "piekļuves direktīva"); Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 7. marta Direktīva 2002/20/EK par elektronisko komunikāciju tīklu un pakalpojumu atļaušanu (atļauju izsniegšanas direktīva) (OV L 108, 21. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar Direktīvu 2009/140 (turpmāk tekstā – "atļauju izsniegšanas direktīva"); Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 7. marta Direktīva 2002/22/EK par universālo pakalpojumu un lietotāju tiesībām attiecībā uz elektronisko sakaru tīkliem un pakalpojumiem (universālā pakalpojuma direktīva) (OV L 108, 51. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 25. novembra Direktīvu 2009/136/EK (OV L 337, 11. lpp.; turpmāk tekstā – "universālā pakalpojuma direktīva"), un Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 12. jūlija Direktīva 2002/58/EK par personas datu apstrādi un privātās dzīves aizsardzību elektronisko komunikāciju nozarē (direktīva par privāto dzīvi un elektronisko komunikāciju) (OV L 201, 37. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar Direktīvu 2009/136 (turpmāk tekstā – "Direktīva 2002/58").

3. Šī 28. panta, kurš ietilpst universālā pakalpojuma direktīvas [3] IV nodaļā, 1. punktā ir paredzēts, ka dalībvalstis nodrošina to, ka kompetentās valsts iestādes nosaka vajadzīgos pasākumus, lai galalietotājiem [4] būtu piekļuve pakalpojumiem, kuriem izmanto numurus, kas nav piesaistīti noteiktai ģeogrāfiskai atrašanās vietai, un visiem numuriem, kuri ir piešķirti Savienībā.

4. Saskaņā ar universālā pakalpojuma direktīvas 2. panta d) un f) punktu numurs, kas nav piesaistīts konkrētai ģeogrāfiskai atrašanās vietai, kas definēts, to pretstatot numuram, kas ir piesaistīts noteiktai ģeogrāfiskai atrašanās vietai [5], ir numurs no valsts numerācijas plāna, kura ciparu kombinācijā nav nekādu ģeogrāfisku iezīmju, ko izmanto zvana izsekošanai uz tīkla pieslēgumpunkta fizisko atrašanās vietu. Tie *inter alia* ir mobilie, bezmaksas un speciālo pakalpojumu numuri.

5. Ar šo lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu Tiesai pirmoreiz tiek lūgts precizēt universālā pakalpojuma direktīvas 28. panta piemērošanas jomu un tvērumu.

6. Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar strīdu starp *KPN BV* (turpmāk tekstā – "*KPN*"), kas ir vēsturiskais telekomunikāciju operators Nīderlandē un *Autoriteit Consument en Markt* (*ACM*) (Patērētāju tiesību aizsardzības un tirgu uzraudzības iestāde), kura rīkojas Valsts reglamentējošās iestādes (turpmāk tekstā – "VRI") statusā, *KPN* izdarīta valsts tiesiskā regulējuma normas, ar kuru pārņem universālā pakalpojuma direktīvas 28. pantu, pārkāpuma dēļ.

7. Nīderlandes Karaliste ir pārņēmusi šo 28. pantu valsts tiesiskajā regulējumā ar Likuma par telekomunikācijām (*Telecommunicatiewet*) 6.5. pantu, kurā ir paredzēta iespēja noteikt sīkākus noteikumus ar vai saskaņā ar vispārējiem administratīviem pasākumiem [6], lai garantētu piekļuvi numuriem, kas ir piesaistīti konkrētai ģeogrāfiskai atrašanās vietai, un numuriem, kas nav piesaistīti konkrētai ģeogrāfiskai atrašanās vietai.

8. Nīderlandes valdība ir izmantojusi šo iespēju, pieņemot 5. pantu valdības noteikumos par publiski pieejamo elektronisko komunikāciju tīklu savstarpējo savietojamību, piekļuvi Eiropas Telenumerācijas telpai un pārrobežu piekļuvi numuriem, kas nav piesaistīti konkrētai ģeogrāfiskai atrašanās vietai (*Besluit houdende regels met betrekking tot interoperabiliteit van openbare elektronische communicatiediensten, toegang tot de Europese telefoonnummeringsruimte en landsgrensoverschrijdende toegang tot niet-geografische nummers – Besluit Interoperabiliteit*; turpmāk tekstā – "valsts tarifu pasākums"). Pēc 2013. gada 1. jūlija grozījumiem šī pasākuma mērķis ir garantēt piekļuvi pakalpojumiem, kuri izmanto numurus, kas nav piesaistīti konkrētai ģeogrāfiskai atrašanās vietai, aizliedzot publiski pieejamo elektronisko komunikāciju tīklu vai pakalpojumu operatoriem piemērot augstāku tarifu par zvaniem uz numuriem, kas nav piesaistīti konkrētai ģeogrāfiskai atrašanās vietai, nekā par zvaniem uz numuriem, kas ir piesaistīti konkrētai ģeogrāfiskai atrašanās vietai.

9. No lietas materiāliem izriet, ka valsts tarifu pasākums ir piemērojams visiem operatoriem, kuri ir iesaistīti zvana uz numuru, kas nav piesaistīts konkrētai ģeogrāfiskai atrašanās vietai, laikā, kā arī tādiem zvanu tranzītapaklpojumu [7] operatoriem, kāds Nīderlandē ir *KPN*.

3 — Universālā pakalpojuma direktīva sastāv no trīs ļoti atšķirīgiem pīlāriem, proti, to veido II nodaļa par universālā pakalpojuma organizāciju, III nodaļa attiecībā uz pienākumiem, kādus var paredzēt ietekmīgiem mazumtirdzniecības tirgu operatoriem, un IV nodaļa par pastiprinātu galalietotāju aizsardzību, reglamentējot viņu intereses un tiesības.

4 — Saskaņā ar pamatdirektīvas 2. panta h) punktu par "lietotāju" uzskata "juridisku vai fizisku personu, kas izmanto vai pieprasa publiski pieejamu elektronisko komunikāciju pakalpojumu". "Galalietotājs" šīs pašas direktīvas 2. panta n) punktā ir definēts kā "lietotājs, kas nenodrošina publiskos komunikāciju tīklus vai publiski pieejamus elektronisko komunikāciju pakalpojumus".

5 — Saskaņā ar universālā pakalpojuma direktīvas 2. panta d) punktu "ģeogrāfiskais numurs" "ir numurs attiecīgas valsts telefona numerācijas sistēmā, ja tā ciparu kombinācijas daļa raksturo ģeogrāfisku iezīmi, ko izmanto, lai izsaukumus novirzītu uz fizisku tīkla pieslēguma punktu".

6 — No *KPN* rakstveida apsvērumiem izriet, ka vispārēji administratīvi pasākumi ir valdības pieņemts lēmums, kurā ir ietverts vispārējs obligāts pasākums, kuram nav nepieciešams saņemt Parlamenta apstiprinājumu. Principā vispārējam administratīvam pasākumam ir jābūt pamatotam ar noteiktā jomā piešķirtu kompetenci. Tas tā ir attiecīgā vispārējā administratīvā pasākuma gadījumā pamatlietā.

7 — Zvanu tranzītpakalpojumi izpaužas tā, ka operators transportē savā tīklā zvanu, kura izcelsme un adresāts neatrodas šajā tīklā.

10. Vai ar universālā pakalpojuma direktīvas 28. pantu ir atļauta šāda pasākuma noteikšana zvanu tranzītpakalpojumu operatoriem? Tāds būtībā ir galvenais jautājums, uz kuru Tiesai ir lūgts sniegt atbildi.

11. *KPN* un Eiropas Komisija apgalvo ka uz šo jautājumu būtu jāatbild noraidoši, galvenokārt trīs iemeslu dēļ. Pirmkārt, ar universālā pakalpojuma direktīvas 28. pantu nevar regulēt attiecības starp operatoriem (vairumtirdzniecībā). Tas esot piemērojams vienīgi attiecībās starp operatoriem un privātpersonām (mazumtirdzniecībā). Otrkārt, ar JTR šāda valsts tarifu pasākuma noteikšana esot atļauta tikai pēc VRI veiktas tirgus analīzes, kas veikta par operatoru ar būtisku ietekmi attiecīgajā tirgū, nevis kā šajā lietā par operatoriem kopumā. Treškārt, vienīgi VRI, nevis Nīderlandes valdība esot kompetentā valsts iestāde šāda pasākuma noteikšanai.

12. Šajos secinājumos es izskaidrošu iemeslus, kuru dēļ es uzskatu, ka atbildei uz šo jautājumu, tieši otrādi, ir jābūt apstiprinošai. Es uzskatu, ka universālā pakalpojuma direktīvas 28. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nav pretrunā tam, ka tāda valsts iestāde kā VRI nosaka tādu tarifu pasākumu kā pamatlietā, neveicot analīzi par tirgu, kurā vienam operatoram ir būtiska ietekme, ja vien šis pasākums ir nepieciešams, lai garantētu galalietotāju tiesības, kādas tiem ir paredzētas ar šo 28. pantu; un tas ir apstāklis, kas būs jāpārbauda valsts tiesai.

I – **Atbilstošās tiesību normas**

A – *Savienības tiesības*

1) Piekļuves direktīva

13. Saskaņā ar piekļuves direktīvas 8. pantu:

“1. Dalībvalstis nodrošina to, ka [VRI] ir tiesīgas uzlikt pienākumus, kas noteikti 9. līdz 13.a pantā.

2. Ja operators saskaņā ar [pamatdirektīvas] 16. pantu veiktās tirgus analīzes rezultātā ir izraudzīts kā tāds operators, kuram ir būtiska ietekme konkrētā tirgū, [VRI] atbilstīgi uzliek pienākumus, kas minēti šīs direktīvas 9. līdz 13. pantā.

3. Neskarot:

— 5. panta 1. punkta, un 6. panta noteikumus,

— [pamatdirektīvas] 12. un 13. panta noteikumus, [atļauju izsniegšanas direktīvas] pielikuma B daļas 7. nosacījumu, kas piemērots saskaņā ar minētās direktīvas 6. panta 1. punktu, [universālā pakalpojuma direktīvas] 27., 28. un 30. pantu un [Direktīvas 2002/58] attiecīgos noteikumus, kas iekļauj pienākumus uzņēmumiem, kas nav izraudzīti kā tādi uzņēmumi, kuriem ir būtiska ietekme tirgū, vai

— nepieciešamību ievērot starptautiskās saistības,

[VRI] neuzliek 9. līdz 13. pantā minētos pienākumus operatoriem, kas nav izraudzīti saskaņā ar 2. punktu.

[..]”

14. Piekļuves direktīvas 13. panta 1. punktā ir noteikts:

"[VRI] saskaņā ar 8. panta noteikumiem var uzlikt pienākumus attiecībā uz izmaksu segšanu un cenu kontroli, ieskaitot pienākumus par cenu orientāciju uz izmaksām un pienākumus attiecībā uz izmaksu uzskaites sistēmām, lai nodrošinātu savstarpējā savienojuma un/vai piekļuves īpašus veidus, situācijās, kad tirgus analīze parāda, ka efektīvas konkurences trūkums nozīmē to, ka attiecīgais operators var paturēt cenas pārmērīgi augstā līmenī vai piemērot cenu ierobežojumus, kaitējot [gala]lietotājiem. [..]"

2) Universālā pakalpojuma direktīva

15. Universālā pakalpojuma direktīvas 17. panta 1. punktā ir paredzēts:

"Dalībvalstis nodrošina, ka [VRI] attiecīgajā mazumtirdzniecības tirgū uzliek atbilstošas reglamentējošas saistības uzņēmumiem, kas norādīti kā uzņēmumi ar būtisku ietekmi tirgū saskaņā ar [pamatdirektīvas] 14. pantu, ja:

a) ja saskaņā ar [pamatdirektīvas] 16. panta 3. punktu veiktās tirgus analīzes rezultātā [VRI] nosaka, ka attiecīgais mazumtirdzniecības tirgus, kas noteikts saskaņā ar minētās direktīvas 15. pantu, nav efektīvi konkurētspējīgs, un

b) [VRI] secina, ka saistības, kas uzliktas saskaņā ar [piekļuves direktīvas] 9.–13. pantu, nedos iespēju sasniegt [pamatdirektīvas 8. pantā noteiktos mērķus."

16. Universālā pakalpojuma direktīvas 28. panta 1. punkta a) apakšpunktā ir šādi noteikumi:

"Dalībvalstis nodrošina, ka, ja tas ir tehniski un saimnieciski rentabli, un izņemot gadījumus, ja izsauktais abonents komerciālu iemeslu dēļ ir izvēlējies ierobežot konkrētās ģeogrāfiskās teritorijās esošu izsaucēju piekļuvi, attiecīgās valsts iestādes veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka tiešajiem lietotājiem ir iespēja:

a) piekļūt pakalpojumiem Kopienā un tos lietot, izmantojot numurus, kas nav piesaistīti konkrētai ģeogrāfiskai vietai [..]".

B – *Nīderlandes tiesiskais regulējums*

17. Universālā pakalpojuma direktīvas 28. pants, es atgādinu, ir pārņemts Nīderlandes tiesiskajā regulējumā ar Likuma par telekomunikācijām 6.5 pantu. Šajā pantā ir noteikts:

"1. Publisko elektronisko komunikāciju tīklu vai publisko elektronisko komunikāciju pakalpojumu operatori, kas šajā sakarā kontrolē piekļuvi galalietotājiem, nodrošina, ka [..] Savienībā esošie galalietotāji var sazvanīt visus:

a) [..] Savienībā piešķirtos nacionālā numerācijas plāna numurus,

b) Eiropas telenumerācijas telpas numurus un

c) [*Internationale Unie voor Telecommunicatie*] piešķirtos numurus,

un izmantot pakalpojumus, lietojot a) līdz c) punktā minētos numurus, ja vien tas tehniski vai ekonomiski ir iespējams un izsauktais abonents nav izvēlējies ierobežot piekļuvi no konkrētām ģeogrāfiskām zonām.

2. Ar vispārējiem administratīviem pasākumiem vai balstoties uz tiem var pieņemt sīkākus noteikumus, lai nodrošinātu 1. punktā minētā pienākuma izpildi. Šie noteikumi var attiekties arī uz atlīdzību, ko saņem par piekļuvi 1. punktā minētajiem numuriem.

3. 2. punktā minētie noteikumi var būt atšķirīgi attiecībā uz noteiktam kategorijām, kuras paredz minētajos noteikumos saistībā ar 1. punktā minētajiem operatoriem. Ar šiem noteikumiem var noteikt uzdevumus un piešķirt kompetences [*ACM*].”

18. Šī iespēja paredzēt sīkākus noteikumus tika izmantota, nosakot valsts tarifu pasākumu, kurā, sākot ar 2013. gada 1. jūliju, ir noteikts šādi:

“1. Publisko telefona sakaru pakalpojumu vai ar to saistīto publisko elektronisko komunikāciju tīklu operatori, kas šajā sakarā kontrolē piekļuvi galalietotājiem, nodrošina, ka galalietotāji [..] Savienībā var izmantot pakalpojumus, lietojot numurus, kas nav piesaistīti noteiktai ģeogrāfiskai atrašanās vietai.

2. Pienākums 1. punkta izpratnē katrā ziņā nozīmē, ka 1. punktā minētie publisko telefona sakaru pakalpojumu un publisko elektronisko komunikāciju tīklu operatori par zvaniem uz kādu no 0800, 084, 085, 087, 088, 0900, 0906, 0909, 116, 14 vai 18 sērijas numuriem piemēro maksu vai citus tarifus, kas ir pielīdzināmi maksai vai tarifiem, ko šie operatori piemēro zvaniem uz numuriem, kas ir piesaistīti noteiktai ģeogrāfiskai atrašanās vietai, un atšķirīgu maksu vai tarifus piemēro tikai tad, ja tas vajadzīgs, lai segtu papildu izmaksas saistībā ar zvaniem uz numuriem, kas nav piesaistīti noteiktai ģeogrāfiskai atrašanās vietai. [..]

[..]”

II – **Pamatlietas fakti un prejudiciālie jautājumi**

19. No lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka *KPN* sniedz zvanu tranzītpakalpojumus uz numuriem, kas nav piesaistīti noteiktai ģeogrāfiskai atrašanās vietai Nīderlandē.

20. Pēc tam, kad *ACM* konstatēja, ka *KPN*, pārkāpjot valsts tarifu pasākumu, piemēroja augstākus tarifus zvanu tranzītpakalpojumiem uz numuriem, kas nav piesaistīti noteiktai ģeogrāfiskai atrašanās vietai, nekā pakalpojumiem uz numuriem, kas ir piesaistīti noteiktai ģeogrāfiskai atrašanās vietai, un tā kā šie atšķirīgie tarifi nebija attaisnoti ar papildu izmaksām, tad tā ar 2013. gada 18. oktobra lēmumu uzdeva *KPN* pielāgot savus tarifus, nosakot maksāt kavējuma naudu EUR 25 000 dienā ar maksimālo apjomu EUR 5 miljoni.

21. KPN iesniedza apelāciju par šo izpildlēmumu *College van Beroep voor het Bedrijfsleven* (Tirdzniecības un rūpniecības administratīvā tiesa, Nīderlande).

22. Apelācijas tiesvedībā *KPN* tostarp apgalvoja, ka valsts tarifu pasākums neesot atbilstošs JTR un it īpaši universālā pakalpojuma direktīvas 28. pantam.

23. Saistībā ar tajā iesniegto lietu iesniedzējtiesai radās jautājumi par universālā pakalpojuma direktīvas 28. panta piemērošanas jomu un tvērumu. Šauboties par to, kā jāinterpretē šis pants, *College van Beroep voor het bedrijfsleven* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālos jautājumus:

"1) Vai ar universālā pakalpojuma direktīvas 28. pantu ir atļauts regulēt cenas, neskatoties uz to, ka no tirgus analīzes neizriet, ka regulētā pakalpojuma jomā ieinteresētai personai ir būtiska ietekme tirgū, tai pat laikā nepārprotami ir iespējams pārrobežu kārtā sazvanīt numurus, kas nav piesaistīti noteiktai ģeogrāfiskai atrašanās vietai, un vienīgais šķērslis piekļuvei šiem numuriem ir piemērotā maksa, kas zvaniem uz numuriem, kas nav piesaistīti noteiktai ģeogrāfiskai atrašanās vietai, ir lielāka nekā zvaniem uz numuriem, kas ir piesaistīti noteiktai ģeogrāfiskai atrašanās vietai?

2) Ja atbilde uz pirmo jautājumu ir apstiprinoša, iesniedzējtiesai rodas abi nākošie jautājumi:

a) Vai kompetence regulēt cenas ir spēkā arī tad, ja lielāka maksa tikai ierobežoti ietekmē zvanu uz numuriem, kas nav piesaistīti noteiktai ģeogrāfiskai atrašanās vietai, apjomu?

b) Cik lielā mērā valsts tiesai vēl ir iespējams izvērtēt, vai saskaņā ar universālā pakalpojuma direktīvas 28. pantu vajadzīgais atlīdzības [cenu kontroles un izmaksu uzskaites] pasākums, ņemot vērā tā mērķus, nerada tranzītpakalpojumu operatoram neatbilstošu apgrūtinājumu?

3) Vai universālā pakalpojuma direktīvas 28. panta 1. punktā ir paredzēta iespēja, ka šajā noteikumā minētos pasākumus veic kāda cita iestāde, nevis [VRI], kas īsteno piekļuves direktīvas 13. panta 1. punktā noteiktās kompetences, un pēdējai minētai iestādei ir vien kompetence dot īstenošanas norādījumus?"

III – **Analīze**

A – *Par pirmo jautājumu*

24. Ar savu pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā Tiesai, vai universālā pakalpojuma direktīvas 28. pants ir pietiekams juridiskais pamats, lai noteiktu tādus pienākumus par tarifiem kā pamatlietā, pat ja no attiecīgā tirgus analīzes neizriet, ka kādam no operatoriem ir būtiska ietekme šajā tirgū, kaut gan šķēršļi piekļuvei numuriem, kas nav piesaistīti noteiktai ģeogrāfiskai atrašanās vietai, un pakalpojumiem, kuriem izmanto šos numurus, ir cita veida, nevis tehniska rakstura, bet gan tarifu šķērslis [8].

25. Iesniedzējtiesai turklāt ir šaubas par to, vai universālā pakalpojuma direktīvas 28. pants attiecas vienīgi uz pārrobežu piekļuves gadījumiem un tehniskiem šķēršļiem.

26. Iesākumā es paskaidrošu iemeslus, kuru dēļ es uzskatu, ka ar universālā pakalpojuma direktīvas 28. pantu ir atļauts noteikt tādu tarifu pienākumu kā pamatlietā, pēc tam es pierādīšu, ka šis 28. pants nav ierobežots ar pārrobežu piekļuves situācijām un ir piemērojams gan tehniskiem, gan citas dabas šķēršļiem.

8 — Es atgādinu, ka no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka šis šķērslis izpaužas kā augstāku tarifu piemērošana zvanu tranzītpakalpojumiem uz numuriem, kas nav piesaistīti noteiktai ģeogrāfiskai atrašanās vietai, nekā zvanu tranzītpakalpojumiem uz numuriem, kas ir piesaistīti noteiktai ģeogrāfiskai atrašanās vietai.

1) Par iespēju noteikt tarifu pienākumu, pamatojoties uz universālā pakalpojuma direktīvas 28. pantu

27. Rakstveida apsvērumos *KPN* apgalvo, ka ar JTR tarifu pasākumu var noteikt vienīgi pēc VRI veiktās tirgus analīzes, kurā atklājies, ka attiecīgajā tirgū pamatlietā darbojas operators ar būtisku ietekmi.

28. Komisija savukārt savos rakstveida apsvērumos apgalvo, ka JTR esot ar nolūku un tiešā veidā paredzēta atšķirība starp regulējumu attiecībā uz atbilstošajiem aspektiem mazumtirdzniecības tirgu līmenī un vairumtirdzniecības tirgu līmenī. Ja uz pirmo attiecoties universālā pakalpojuma direktīva, tad otrais tiek regulēts ar piekļuves direktīvu. Tādējādi Komisija apgalvo, ka universālā pakalpojuma direktīvas 28. pantu nevarot izmantot par juridisko pamatu, lai noteiktu tarifu pasākumu attiecībā uz tranzītpakalpojumu operatoriem, kuri darbojas vairumtirdzniecības tirgū.

29. Es nevaru pievienoties šai argumentācijai, kura, manā skatījumā, ir uzskatāma par kļūdainu JTR interpretāciju.

30. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, interpretējot Savienības tiesību normu, ir jāņem vērā ne tikai tās teksts, bet arī tās konteksts un tiesību aktā, kurā šī norma ir ietverta, izvirzītie mērķi [9].

31. Attiecībā uz pamatlietu šāda pārbaude nozīmē, ka ir jāņem vērā ne tikai universālā pakalpojuma direktīvas, bet arī pārējo direktīvu, kuras ar to veido JTR, un arī piekļuves direktīvas konteksts un mērķi.

32. Iesākumā jākonstatē, ka universālā pakalpojuma direktīvas 28. panta tekstā nav sniegta nekāda veida precīza norāde par tā piemērošanas jomu.

33. Jāatceras, ka saskaņā ar šo 28. pantu dalībvalstis nodrošina, ka kompetentās valsts iestādes nosaka "visus vajadzīgos pasākumus", lai galalietotāji varētu saņemt arī piekļuvi pakalpojumiem, kuriem izmanto numurus, kas nav piesaistīti noteiktai ģeogrāfiskai atrašanās vietai, Savienībā.

34. Tā kā ir izmantots ārkārtīgi plašs formulējums, proti, "visus vajadzīgos pasākumus", es uzskatu, ka ar minēto 28. pantu *a priori* nav izslēgts noteikt tādu tarifu pasākumu kā pamatlietā, ciktāl ar to galalietotājiem var garantēt piekļuvi numuriem, kas nav piesaistīti noteiktai ģeogrāfiskai atrašanās vietai, un pakalpojumiem, kuri tiek piedāvāti, izmantojot šos numurus.

35. Šādu risinājumu apstiprina piekļuves direktīvas pārbaude un, precīzāk, tās 8. pants par pienākumu uzlikšanu, grozīšanu vai atcelšanu.

36. No piekļuves direktīvas 8. panta 2. un 3. punkta teksta izriet, ka principā tādu tarifu pienākumu kā pamatlietā nevar noteikt operatoriem, kuri nav atzīti par ietekmīgiem attiecīgajā tirgū [10], "izņemot dažos gadījumos", kuri tajā ir izsmeļoši uzskaitīti un kuros ietilpst universālā pakalpojuma direktīvas 28. pants.

37. Es secīgi analizēšu abus šos punktus, un tas ļaus pierādīt, ka tāds tarifu pienākums kā pamatlietā var ietilpt universālā pakalpojuma direktīvas 28. panta piemērošanas jomā.

9 — Skat. spriedumus *Sturgeon* u.c. (C-402/07 un C-432/07, EU:C:2009:716, 41. punkts un tajā minētā judikatūra), kā arī *T-Mobile Austria* (C-282/13, EU:C:2015:24, 32. punkts un tajā minētā judikatūra).

10 — Saskaņā ar pamatdirektīvas 14. panta 2. punkta pirmo daļu "uzņēmums uzskatāms par tādu, kam ir būtiska ietekme tirgū, ja tas atsevišķi vai kopā ar citiem rada stāvokli, kas ir līdzvērtīgs dominējošam stāvoklim, t.i., tam ir ekonomiska iedarbība, kas tam līdz zināmam līmenim ļauj rīkoties neatkarīgi no konkurentiem, klientiem un tiešajiem patērētājiem".

38. Saskaņā ar piekļuves direktīvas 8. panta 2. punktu šīs pašas direktīvas 13. pantā [11] minētos tarifu pienākumus var noteikt vienīgi VRI, ja nepastāv efektīva konkurence, proti, tirgos, kuros darbojas viens vai vairāki operatori ar būtisku ietekmi [12]. Šādu pasākumu noteikšanas mērķis ir izvairīties no tā, ka ietekmīgs operators varētu noturēt cenas pārmērīgi augstā līmenī vai piemērot cenu ierobežojumus par sliktu galalietotājiem [13], un līdz ar to ļauj atjaunot konkurenci noteiktā tirgū.

39. No lietas materiāliem izriet, ka šajā lietā *ACM* uzskatīja, ka zvanu tranzītpakalpojumu tirgū pamatlietā pastāvēja efektīva konkurence un ka nevienam operatoram nebija būtiskas ietekmes [14]. Turklāt šo secinājumu apstiprina *College van Beroep voor het Bedrijfsleven* [15].

40. Turklāt es konstatēju, ka kopš 2007. gada zvanu tranzītpakalpojumu tirgus fiksēto numuru publiski pieejamajā telekomunikāciju tīklā vairs neietilpst to Komisijas uzskaitīto tirgu sarakstā, kuri ir ietverti tās ieteikuma par attiecīgajiem tirgiem [16] pielikumā, kuru raksturiezīmes varētu attaisnot *ex ante* regulējuma piemērošanu tiem operatoriem, kuri šajā tirgū ir tikuši identificēti kā ietekmīgi.

41. Tā kā šajā ieteikumā nav attiecīgā Komisijas uzskaitītā tirgus, kā arī zvanu tranzītpakalpojumu tirgū pamatlietā nav ietekmīga operatora, tad *ACM* šajā lietā nebija kompetences noteikt tādu tarifu pienākumu kā pamatlietā, pamatojoties uz piekļuves direktīvas 13. pantu [17].

42. Es uzskatu, ka tāds pats secinājums ir jāizdara par universālā pakalpojuma direktīvas 17. pantu "Mazumtirdzniecības pakalpojumu reglamentējošās kontroles" [18].

43. No universālā pakalpojuma direktīvas 17. panta, tāpat kā ir paredzēts piekļuves direktīvas 13. pantā, izriet, ka tarifu pienākumi [19] var tikt noteikti vienīgi gadījumā, ja attiecīgajā mazumtirdzniecības tirgū nepastāv efektīva konkurence.

44. KPN apgalvo, ka šādos apstākļos *ACM* nevarēja noteikt tādu tarifu pienākumu kā pamatlietā operatoriem, kuri darbojas zvanu tranzītpakalpojumu tirgū.

45. Es nevaru piekrist šādam secinājumam, kurš ir izdarīts nesaistīti ar piekļuves direktīvas 8. panta 3. punktu.

11 — Piemērojot piekļuves direktīvas 13. panta 1. punktu, "[..] [VRI] var uzlikt pienākumus attiecībā uz izmaksu segšanu un cenu kontroli, ieskaitot pienākumus par cenu orientāciju uz izmaksām un pienākumus attiecībā uz izmaksu uzskaites sistēmām, lai nodrošinātu savstarpējā savienojuma un/vai piekļuves īpašus veidus".

12 — Skat. pamatdirektīvas preambulas 27. apsvērumu.

13 — Skat. piekļuves direktīvas 13. pantu.

14 — Skat. arī apsvērumus, kurus Komisija 2008. gada 30. oktobrī nosūtīja *Onafhankelijke Post en Telecommunicatie Autoriteit* (*OPTA*) saskaņā ar pamatdirektīvas 7. panta 3. punktu, atbildot uz tās lēmuma projektu par tranzītpakalpojumu tirgu publiski pieejamā telekomunikāciju tīklā Nīderlandē (lieta NL/2008/0800). Šie apsvērumi ir pieejami šajā tīmekļa vietnē https://circabc.europa.eu/sd/a/df6e1540–38c6-4595-a101–265a5cc500a7/NL-2008–0800 %20Acte_en%20CORR.pdf.

15 — Skat. 2012. gada 1. februāra spriedumu (ECLI:NL:CBB:2012:BV2285).

16 — Komisijas 2007. gada 17. decembra Ieteikums 2007/879/EK par attiecīgajiem produktu un pakalpojumu tirgiem elektronisko sakaru nozarē, kuros var būt nepieciešams *ex ante* regulējums saskaņā ar Direktīvu 2002/21 (OV L 344, 65. lpp.).

17 — Saskaņā ar Komisijas Pamatnostādņu par tirgus analīzi un būtiskas ietekmes tirgū novērtējumu saskaņā ar Savienības reglamentējošiem noteikumiem attiecībā uz elektronisko sakaru tīkliem un pakalpojumiem (OV 2002, C 165, 6. lpp.; turpmāk tekstā – "Komisijas pamatnostādnes") 17. punktu "Šīs reglamentējošās saistības jāuzliek tikai tiem elektronisko komunikāciju tirgiem, kuru raksturojums var būt tāds, lai attaisnotu nozarei specifisko normatīvu, un kuros attiecīgās V[R]I ir notei[kušas], ka vienam vai vairākiem operatoriem ir būtiska ietekme" (skat. arī pamatdirektīvas 15. panta 1. punkta pirmo daļu).

18 — Es atgādinu, ka 17. pants attiecas uz mazumtirdzniecības pakalpojumiem, turpretī zvanu tranzītpakalpojumi uz numuriem, kas nav piesaistīti noteiktai ģeogrāfiskai atrašanās vietai, galvenokārt tiek sniegti vairumtirdzniecībā, līdz ar to minētais 17. pants nav piemērojams.

19 — Saskaņā ar universālā pakalpojuma direktīvas 17. panta 2. punktu "[..] saistības var iekļaut prasības, ka noteikti uzņēmumi neuzliek pārmērīgas cenas [vai] nekavē dalību tirgū". Turklāt šajā 2. punktā ir paredzēts, ka "[VRI] šādiem uzņēmumiem var piemērot atbilstīgus mazumtirdzniecības cenu griestu pasākumus, pasākumus individuālu tarifu kontrolei vai pasākumus, lai balstītu tarifus uz izmaksām vai cenām salīdzināmos tirgos, lai aizsargātu lietotāju intereses, veicinot efektīvu konkurenci."

46. Šajā tiesību normā tik tiešām ir paredzēts, ka, "neskarot" universālā pakalpojuma direktīvas 27., 28. un 30. panta noteikumus, ar kuriem nosaka pienākumus "uzņēmumiem, kas nav izraudzīti kā tādi uzņēmumu, kuriem ir būtiska ietekme tirgū", VRI neuzliek piekļuves direktīvas 9.–13. pantā minētos pienākumus operatoriem, kas nav izraudzīti saskaņā ar šīs pašas direktīvas 8. panta 2. punktu.

47. Manuprāt, piekļuves direktīvas 8. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka, "izņemot" attiecībā uz noteiktām tiesību normām, tostarp universālā pakalpojuma direktīvas 28. pantu, VRI nenosaka tarifu pienākumus, kuri ir salīdzināmi ar tiem, kuri ir minēti piekļuves direktīvas 13. pantā, operatoriem, kuriem noteiktā tirgū nav būtiskas ietekmes. Citiem vārdiem, ar universālā pakalpojuma direktīvas 28. pantu ir atļauts noteikt tarifu pienākumus, kuri ir salīdzināmi ar tiem, kuri ir minēti piekļuves direktīvas 13. pantā operatoriem, kuriem šajā pašā tirgū nav būtiskas ietekmes.

48. Manu analīzi apstiprina Komisijas pamatnostādnes, kuru 111. punktā ir noteikts, ka "saskaņā ar [JTR] [piekļuves direktīvas 9.–13. pantā un universālā pakalpojuma direktīvas 17. pantā] paredzētie pienākumi jāuzliek tikai tiem uzņēmumiem, kuri ir izraudzīti kā tādi, kam ir būtiska ietekme attiecīgajā tirgū, *izņemot noteiktus šo vadlīniju 4.3. nodaļā minētos gadījumus*" [20].

49. Šajā Komisijas pamatnostādņu 4.3. nodaļā ir izdarīta atsauce uz piekļuves direktīvas 8. panta 3. punktā minētajiem gadījumiem. To vidū ietilpst, kā jau minēts iepriekš, "universālā" pakalpojuma direktīvas 28. pants.

50. No iepriekš minētā izriet, ka tādu tarifu pienākumu kā pamatlietā var kvalificēt kā "pasākumu", ko var noteikt pret operatoru kopumu, kuriem noteiktā tirgū nav būtiskas ietekmes saskaņā ar universālā pakalpojuma direktīvas 28. pantu.

51. Šāds secinājums, manuprāt, atspoguļo Savienības likumdevēja gribu visiem gadījumiem garantēt galalietotāju tiesības un intereses, ieskaitot gadījumus, kuros, neraugoties uz efektīvu konkurenci noteiktā tirgū, nevarētu tikt nodrošinātas tiesības, kādas lietotāji gūst no integrēta tirgus, kurā pastāv konkurence, elektronisko sakaru jomā [21].

52. Universālā pakalpojuma direktīvas 28. panta, kurš ietilpst tās IV nodaļā "Lietotāju intereses un tiesības", mērķis acīmredzami ir garantēt tiesības un intereses, kādas galalietotāji gūst no integrēta tirgus, kurā ir konkurence, pastāvēšanas elektronisko sakaru jomā. Tādējādi es uzskatu, ka šis 28. pants ir pietiekams juridiskais pamats, lai noteiktu tādu tarifu pienākumu kā pamatlietā.

53. Tomēr vēl ir vajadzīgs, lai tas būtu pasākums, kas ir "nepieciešams", lai garantētu tiesības, kādas galalietotāji gūst no minētā 28. panta, proti, piekļuve numuriem, kas nav piesaistīti noteiktai ģeogrāfiskai atrašanās vietai, un pakalpojumiem, kurus piedāvā ar šiem numuriem. Manuprāt, valsts pasākuma nepieciešamība nozīmē, ka šīs tiesības nevarētu garantēt ar kādu citu mazāk ierobežojošu pasākumu attiecīgajiem operatoriem.

20 — Mans izcēlums.

21 — Skat. 86. lpp. Komisijas dienestu darba dokumentā, pieejams angļu valodā (SEC(2007) 1472), IV daļas ievadu "Connecting with citizens".

54. Šajā ziņā es atzīmēju, ka no Nīderlandes valdības rakstveida apsvērumiem izriet, ka valsts tarifu pasākuma noteikšanas mērķis bija izbeigt komercprakšu sēriju, kas ir pretrunā universālā pakalpojuma direktīvas 28. panta mērķim [22]. Minēto prakšu dēļ tarifi galalietotājiem bija augsti un nepārskatāmi un plašas galalietotāju grupas vairs nevarēja piezvanīt uz noteiktu skaitu numuru, kas nav piesaistīti noteiktai ģeogrāfiskai atrašanās vietai. Faktiski piekļuve numuriem, kas nav piesaistīti noteiktai ģeogrāfiskai atrašanās vietai, bija ierobežota, un līdz ar to pastāvēja šķēršļi piekļuvei noteiktiem pakalpojumiem.

55. Tāpat *ACM* secināja, ka paaugstinātu tarifu piemērošana bija kvalificējama kā šķērslis piekļuvei numuriem un pakalpojumiem, ko garantē ar universālā pakalpojuma direktīvas 28. pantu.

56. KPN atzīst, ka var būt tā, ka tarifu likmes ir tik augstas, ka faktiski to dēļ piekļuve numuriem, kas nav piesaistīti noteiktai ģeogrāfiskai atrašanās vietai, kļūst neiespējama. Tomēr tā uzskata, ka Nīderlandē tas tā nebija.

57. Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, es uzskatu, ka ar universālā pakalpojuma direktīvas 28. pantu ir atļauts noteikt tādu tarifu pienākumu kā pamatlietā, ciktāl šis tarifu pienākums ir "nepieciešams", lai garantētu piekļuvi numuriem, kas nav piesaistīti noteiktai ģeogrāfiskai atrašanās vietai, un pakalpojumiem, kuriem izmanto šos numurus. Tā kā šis novērtējums ir par faktiem, tad, manuprāt, šī pārbaude *in concreto* būs jāveic valsts tiesai.

58. Visbeidzot, pretēji tam, ko apgalvo Komisija, es uzskatu, ka nolūks ar valsts tarifu pasākumu regulēt attiecības vairumtirdzniecības tirgū nekādi neietekmē iespēju piemērot universālā pakalpojuma direktīvas 28. pantu gadījumā, ja šo attiecību dēļ faktiski varētu rasties šķēršļi galalietotājiem saņemt piekļuvi pakalpojumiem, kuriem izmanto numurus, kas nav piesaistīti noteiktai ģeogrāfiskai atrašanās vietai, kas ir garantēts minētajā 28. pantā.

59. Šajā ziņā es konstatēju, ka no Nīderlandes valdības rakstveida apsvērumiem, kā arī no šīs valdības sniegtajiem precizējumiem tiesas sēdē izriet, ka augstie tarifi, kurus savā starpā piemēro elektronisko sakaru tīklu un pakalpojumu operatori, *in fine* ir jāmaksā galalietotājam.

60. Kā apgalvo minētā valdība, zvanot uz numuriem, kas nav piesaistīti noteiktai ģeogrāfiskai atrašanās vietai, iesaistās operatoru ķēde, kuri sadarbojas, lai notiktu telefonsaruna. Šajā ķēdē katrs operators, ieskaitot zvanu tranzītpakalpojumu operatoru, par savu veikto pakalpojumu ieturēto tarifu novirza citam operatoram. Šie augstie tarifi viena vai vairāku operatoru ķēdē tālāk tiekot novirzīti galalietotājam.

61. Šie apstākļi, kurus ir darījusi zināmus Nīderlandes valdība, uz kuriem tiesas sēdē ir balstījusies arī Komisija, pierāda, ka pastāv prakšu sakritības, kuras savā starpā vairumtirdzniecības līmenī īsteno operatori attiecībā uz galalietotājiem, kuri atrodas mazumtirdzniecības līmenī. Kā apgalvo Nīderlandes valdība, ar šādu praksi ir tikusi ierobežota piekļuve numuriem, kas nav piesaistīti noteiktai ģeogrāfiskai atrašanās vietai, un pakalpojumiem, kuriem izmanto šos numurus.

22 — Šī valdība kā nevēlamu komercpraksi min, piemēram, zvanus no mobilajiem telefoniem uz 0900 sērijas numuriem, kuriem piemēroja tranzīttarifa standartpalielinājumu no 25 līdz 35 euro centu minūtē apmērā; arī mobilo sakaru operatorus, kuri piemēroja 25 euro centu minūtē tarifu zvaniem uz 0800 sērijas numuriem, kaut arī šie uzziņu pakalpojumi ir bezmaksas, un līdz ar to atsevišķi ar šiem 0800 sērijas numuriem saistīto pakalpojumu sniedzēji veica pasākumus, lai uz šiem numuriem vairs nevarētu piezvanīt no mobilo sakaru tīkliem; turklāt arī pakalpojumu sniedzēji izmantoja apstākli, ka parasti galalietotājs uzskata, ka attiecībā uz 14 sērijas numuriem (sociāla rakstura pakalpojumi), 088 sērijas numuriem (uzņēmumu numuri) un 116 sērijas numuriem (harmonizētie Eiropas sociāla rakstura pakalpojumi) tiek piemēroti izņēmuma tarifi zvaniem uz šiem numuriem, kas nav piesaistīti noteiktai ģeogrāfiskai atrašanās vietai, lai piemērotu daudz augstākus tarifus par sakariem.

62. Līdz ar to tāpat kā Nīderlandes valdība es uzskatu, ka šāda prakse, ko īsteno elektronisko sakaru tīklu un pakalpojumu operatori vairumtirdzniecības līmenī, var būt šķērslis galalietotāju piekļuvei pakalpojumiem, kuriem izmanto numurus, kas nav piesaistīti noteiktai ģeogrāfiskai atrašanās vietai, kuri ir garantēti universālā pakalpojuma direktīvas 28. pantā.

63. Ņemot vērā visus šos apstākļus, es uzskatu, ka universālā pakalpojuma direktīvas 28. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tam nav pretrunā noteikt tādu tarifu pienākumu kā pamatlietā, kaut arī tirgus analīzē nav atklājies, ka šajā tirgū pastāv operators ar būtisku ietekmi, ja vien tarifu pasākums ir nepieciešams, lai galalietotājiem garantētu piekļuvi pakalpojumiem, kuriem izmanto numurus, kas nav piesaistīti noteiktai ģeogrāfiskai atrašanās vietai, taču tas būs jāpārbauda valsts tiesai.

2) Par pārrobežu piekļuves situācijām un šķēršļu veidu

64. Saistībā ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa turklāt jautā, vai universālā pakalpojuma direktīvas 28. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tarifu pienākumu var noteikt vienīgi "tehniska šķēršļa" "pārrobežu piekļuvei" gadījumā attiecībā uz pakalpojumiem, kuriem izmanto numurus, kas nav piesaistīti noteiktai ģeogrāfiskai atrašanās vietai.

65. Pirmkārt, attiecībā uz jautājumu par pārrobežu piekļuvi no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka iesniedzējtiesa uzskata, ka Direktīvas 2009/136 preambulas 46. apsvērumā ir teikts, ka universālā pakalpojuma direktīvas 28. pants attiecas vienīgi uz visu to pasākumu noteikšanu, kuri ir vajadzīgi, lai garantētu "pārrobežu" telefona sakaru uzturēšanu starp dalībvalstīm.

66. Es uzskatu, ka universālā pakalpojuma direktīvas 28. panta teksts un izstrādes vēsture pierāda, ka tas ir jāinterpretē tādējādi, ka tagad tas vispārēji attiecas uz vienoto Eiropas tirgu elektronisko sakaru jomā, tā piemērošanas jomu neierobežojot tikai ar situācijām, kurās ir pārrobežu piekļuve.

67. Iesākumā es konstatēju, ka pārrobežu dimensija skaidri izrietēja no universālā pakalpojuma direktīvas 28. panta tā sākotnējā versijā.

68. Šajā 28. pantā bija paredzēts, ka "dalībvalstis nodrošina to, ka lietotāji *no citām dalībvalstīm* var piekļūt numuriem, kas nav piesaistīti noteiktai ģeogrāfiskai atrašanās vietai, to teritorijā, ja tas ir tehniski un ekonomiski iespējams" [23].

69. Pēc grozījuma, kas tika veikts ar Direktīvu 2009/136, tagad universālā pakalpojuma direktīvas 28. panta 1. punktā ir noteikts, ka dalībvalstis nodrošina, ka, ja tas ir tehniski un saimnieciski rentabli, attiecīgās valsts iestādes veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka galalietotājiem Savienībā ir iespēja piekļūt pakalpojumiem, kuriem izmanto numurus, kas nav piesaistīti noteiktai ģeogrāfiskai atrašanās vietai, un izmantot šos pakalpojumus.

70. Tādējādi "citu dalībvalstu" ierobežojums vairs nav ietverts šajā tiesību normā, kurā tagad visiem galalietotājiem ir paredzēta piekļuve numuriem un pakalpojumiem "[Savienībā]".

71. Tā kā piekļuve pakalpojumiem, kuriem Savienībā izmanto numurus, kas nav piesaistīti noteiktai ģeogrāfiskai atrašanās vietai, ir jānodrošina galalietotājiem un ne vairs galalietotājiem citās dalībvalstīs, tad, manuprāt, kompetentajām iestādēm ir jāgarantē šāda piekļuve visiem galalietotājiem neatkarīgi no tā, kur tie atrodas ģeogrāfiskā ziņā. Līdz ar to piekļuve ir jānodrošina arī galalietotājiem, kuri ir reģistrēti tīkla un/vai elektronisko sakaru pakalpojuma operatora dalībvalstī.

23 — Mans izcēlums.

72. Šis grozījums, manuprāt, ir izdarīts ar mērķi pabeigt vienotā Eiropas tirgus elektronisko sakaru jomā izveidošanu. Saskaņā ar universālā pakalpojuma direktīvas preambulas 38. apsvērumu, "lietotāju piekļuve visiem numerācijas resursiem Kopienā ir būtisks priekšnoteikums vienota tirgus izveidošanai. Tajā būtu jāiekļauj bezmaksas pakalpojumu, speciālo pakalpojumu un citi numuri, kuri neatklāj ģeogrāfisko atrašanās vietu [numuri, kas nav piesaistīti noteiktai ģeogrāfiskai atrašanās vietai]".

73. Turklāt es uzskatu, ka būtu paradoksāli uzskatīt, ka universālā pakalpojuma direktīvas 28. pants garantētu galalietotājam piekļuvi pakalpojumiem, kuriem izmanto numurus, kas nav piesaistīti noteiktai ģeogrāfiskai atrašanās vietai, citās dalībvalstīs, bet negarantētu piekļuvi numuriem, kas nav piesaistīti noteiktai ģeogrāfiskai atrašanās vietai, un piedāvātājiem pakalpojumiem viņa paša dalībvalstī.

74. Otrkārt, attiecībā uz jautājumu par šķēršļa veidu es uzskatu, ka no universālā pakalpojuma direktīvas 28. panta teksta nekādi neizriet, ka tikai tehniska rakstura šķēršļi ļautu kompetentajām valsts iestādēm noteikt nepieciešamu pasākumu.

75. Es uzskatu, ka jebkurš šķērslis piekļuvei numuriem, kas nav piesaistīti noteiktai ģeogrāfiskai atrašanās vietai, ar kuru galalietotājiem liegtu izmantot tiesības, kādas tiem ir piešķirtas ar universālā pakalpojuma direktīvas 28. pantu, var būt pamats, lai noteiktu nepieciešamo tarifu pasākumu, izņemot gadījumu, kurā šķērslis ir attaisnots objektīvu iemeslu dēļ.

76. Direktīvas 2009/136 preambulas 46. apsvērums apstiprina manu analīzi.

77. Saskaņā ar šo 46. apsvērumu "*nedrīkst kavēt* pārrobežu piekļuvi numuru resursiem un saistītajiem pakalpojumiem, *izņemot objektīvi pamatotus gadījumus*, piemēram, lai apkarotu krāpšanu vai ļaunprātīgu izmantošanu [..], kad numurs ir definēts kā tikai valsts mēroga numurs [..] vai kad tas ir tehniski vai ekonomiski neiespējami" [24].

78. No lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka zvanīt uz numuriem, kas nav piesaistīti noteiktai ģeogrāfiskai atrašanās vietai, bija tehniski iespējams un netika izvirzīti nekāda cita veida objektīvi attaisnojumi. Tā kā tarifu šķērslis nav objektīvi attaisnots, tad saskaņā ar universālā pakalpojuma direktīvas 28. pantu tas būtu jāuzskata par prettiesisku.

79. Līdz ar to es uzskatu, ka universālā pakalpojuma direktīvas 28. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tam nav pretrunā tāda tarifu pienākuma noteikšana kā pamatlietā, kaut arī tirgus analīzē nav atklājies, ka kādam operatoram šajā tirgū ir būtiska ietekme un ka līdz ar to šķērslis piekļuvei numuriem, kas nav piesaistīti noteiktai ģeogrāfiskai atrašanās vietai, ir cita, nevis tehniska veida, ja vien tarifu pienākums ir nepieciešams, lai galalietotājiem garantētu piekļuvi pakalpojumiem, kuriem izmanto šos numurus, kas būs jānovērtē valsts tiesai.

B – *Par otro jautājumu par šķēršļiem ar ierobežotu iedarbību un par nepieciešamo pasākumu samērīguma kontroli valsts tiesā*

80. Otrajam jautājumam ir divas daļas.

81. Pirmkārt, iesniedzējtiesa jautā Tiesai, vai universālā pakalpojuma direktīvas 28. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tam ir pretrunā tāda tarifu pasākuma kā pamatlietā noteikšana gadījumā, ja augstākajiem tarifiem, kurus piemēro zvaniem uz numuriem, kas nav piesaistīti noteiktai ģeogrāfiskai atrašanās vietai, būtu tikai ierobežota ietekme.

24 — Mans izcēlums.

82. Otrkārt, iesniedzējtiesa jautā, cik plaša ir valsts tiesas novērtējuma brīvība pārbaudīt, vai nepieciešams tarifu pasākums atbilstoši universālā pakalpojuma direktīvas 28. pantam ir pārmērīgs apgrūtinājums operatoram, ņemot vērā ar šo pasākumu sasniedzamos mērķus.

83. Attiecībā uz otrā jautājuma pirmo daļu es, tāpat kā Nīderlandes valdība, konstatēju, ka universālā pakalpojuma direktīvas 28. pantā nav paredzēts izņēmums attiecībā uz minimāliem šķēršļiem.

84. Tieši otrādi un kā jau es to esmu konstatējis, atbilstoši universālā pakalpojuma direktīvas 28. pantam piekļuvei pakalpojumiem, kuriem izmanto numurus, kas nav piesaistīti noteiktai ģeogrāfiskai atrašanās vietai, principā nevajadzētu būt apgrūtinātai ar nekāda veida šķēršļiem [25].

85. Jāatgādina arī, ka šī galalietotāju piekļuve, kas pastāv Savienībā visiem numuru resursiem, ir būtiski svarīgs nosacījums vienotā tirgus pastāvēšanai un tajā būtu jāiekļauj bezmaksas pakalpojumu, speciālo pakalpojumu un citi numuri, kas nav piesaistīti noteiktai ģeogrāfiskai atrašanās vietai [26].

86. Es uzskatu, ka no iepriekš minētā izriet, ka jebkurš šķērslis, tostarp ierobežots šķērslis piekļuvei pakalpojumiem, kuriem izmanto numurus, kas nav piesaistīti noteiktai ģeogrāfiskai atrašanās vietai, ir pretrunā Savienības likumdevēja mērķiem, proti, izveidot vienoto Eiropas tirgu un līdz ar to garantēt tiesības, kuras ar to iegūst galalietotāji, un tātad tas būtu jāuzskata par aizliegtu. Es uzskatu, ka jebkāda pretēja interpretācija kaitētu universālā pakalpojuma direktīvas 28. panta lietderīgajai iedarbībai.

87. Attiecībā uz otrā jautājuma otro daļu es, tāpat kā *KPN* un Nīderlandes valdība, uzskatu, ka valsts tiesai ir kompetence novērtēt, vai šāda tarifu pienākuma piemērošana attiecīgajam operatoram konkrētā gadījumā rada pārmērīgu apgrūtinājumu. Manuprāt, šī pārbaude pilnībā ietilpst šāda pienākuma samērīguma novērtējumā, ko veic valsts tiesa.

88. Valsts tiesai tātad būtu jāpārbauda, vai kompetento valsts iestāžu noteiktā tarifu pasākuma mērķi ir atbilstoši mērķim, kas ir nosprausts universālā pakalpojuma direktīvas 28. pantā, proti, piekļuvei pakalpojumiem, kuriem izmanto numurus, kas nav piesaistīti noteiktai ģeogrāfiskai atrašanās vietai, un šo pakalpojumu izmantošanai.

89. Ja šie mērķi atbilst Savienības tiesiskajā regulējumā paredzētajam, tad valsts tiesai pēc tam ir jāveic pārbaude par pasākuma piemērotību, nepieciešamību un samērīgumu *stricto sensu*. Pirmkārt, valsts tiesa novērtēs, vai šis pasākums ir atbilstošs un objektīvi piemērots, lai sasniegtu izvirzītos mērķus. Otrkārt, tā noteiks, vai šo mērķu sasniegšanai pastāv mazāk ierobežojoši līdzekļi pret attiecīgo operatoru. Treškārt, samērīguma pārbaude tās šaurā izpratnē nozīmē, ka tiek veikta lietā iesaistīto interešu līdzsvarošana [27].

90. Sasniedzot samērīguma pārbaudes stadiju, valsts tiesai vajadzētu novērtēt, vai kompetentās valsts iestādes ir piemērotā veidā līdzsvarojušas tarifu pasākuma ietekmi uz attiecīgo operatoru, ņemot vērā priekšrocības, kādas no tā izriet galalietotājiem, lai novērtētu, vai šis pasākums ir uzskatāms par pārmērīgu apgrūtinājumu attiecīgajam operatoram [28].

25 — Skat. Direktīvas 2009/136 preambulas 46. apsvērumu.

26 — Skat. universālā pakalpojuma direktīvas preambulas 38. apsvērumu.

27 — Šajā ziņā skat. ģenerāladvokāta P. Krusa Viljalona [*P. Cruz Villalón*] secinājumus lietā *TDC*, (C-556/12, EU:C:2014:17, 41. un 42. punkts).

28 — Turpat (43. un 44. punkts).

91. Līdz ar to es uzskatu, ka universālā pakalpojuma direktīvas 28. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tam nav pretrunā tāda tarifu pasākuma noteikšana kā pamatlietā gadījumā, ja augstāku tarifu, kurus piemēro zvanu kopumam uz numuriem, kas nav piesaistīti noteiktai ģeogrāfiskai atrašanās vietai, piemērošanai būtu tikai ierobežota ietekme. Valsts tiesai saistībā ar nepieciešamā pasākuma samērīguma pārbaudi atbilstoši universālā pakalpojuma direktīvas 28. pantam būs jānovērtē, vai tāds tarifu pasākums kā pamatlietā nozīmē pārmērīgu apgrūtinājumu attiecīgajam operatoram.

C – *Par trešo jautājumu attiecībā universālā pakalpojuma direktīvas 28. pantā minēto jēdzienu "valsts kompetentās iestādes"*

92. Ar savu trešo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā Tiesai, vai universālā pakalpojuma direktīvas 28. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka šajā 28. pantā minētos pasākumus var noteikt cita iestāde, nevis VRI, kura īsteno piekļuves direktīvas 13. panta 1. punktā minēto kompetenci.

93. Savos rakstveida apsvērumos *KPN* apgalvo, ka, pamatojoties uz JTR un, konkrētāk, uz piekļuves direktīvas 13. pantu, tikai VRI esot kompetence noteikt tādu tarifu pasākumu kā pamatlietā. *KPN* apgalvo, ka Nīderlandes valdību nevarot uzskatīt par VRI, jo, pirmkārt, tai nekad neesot tikusi piešķirta šāda veida funkcija un, otrkārt, tā neatbilstot pamatdirektīvas preambulas 11. apsvērumā [29] minētajiem neatkarības nosacījumiem, un turklāt tai neesot rīcības brīvības kompetences, kāda ir VRI saskaņā ar piekļuves direktīvas 13. pantu, tiesiskā regulējuma pieņemšanai pēc tirgus analīzes pabeigšanas.

94. Pretēji *KPN*, Nīderlandes un Itālijas valdība, kā arī Komisija piedāvā atbildēt, ka iestādei, kas nav VRI, ar universālā pakalpojuma direktīvas 28. pantu ir atļauts noteikt tajā noteiktos vajadzīgos pasākumus.

95. Pirms uzsāku analīzi par trešo jautājumu, man šķiet ir lietderīgi izteikt divas ievada piezīmes.

96. Pirmkārt, no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka Nīderlandes valdība kā likumdevējs ir noteikusi valsts tarifu pasākumu, pēc tam *ACM* – kā VRI – to ir piemērojusi, iesniedzot izpildrakstu *KPN*.

97. Tādējādi, ņemot vērā šo situāciju, es saprotu, ka iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai universālā pakalpojuma direktīvas 28. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tam nav pretrunā, ka tādu tarifu pasākumu kā pamatlietā nosaka Nīderlandes valdība, kura tiek uzskatīta par "citu" iestādi, nevis VRI.

98. Otrkārt, kā jau precizēju, izskatot pirmo jautājumu, es uzskatu, ka ar zināmiem nosacījumiem tarifu pienākumu, kas ir līdzīgs tam, kādu var noteikt VRI, pamatojoties uz piekļuves direktīvas 13. pantu, var noteikt, piemērojot universālā pakalpojuma direktīvas 28. pantu.

99. Šajā ziņā es atgādinu, ka atbilstoši piekļuves direktīvas 13. pantam VRI noteiktie reglamentējošie uzdevumi ir pakļauti nosacījumam, ka pastāv viens vai vairāki operatori ar būtisku ietekmi attiecīgajā tirgū. VRI iesaistīšanās faktiski ir nepieciešama, lai garantētu to, ka šie operatori nevarētu izmantot savu tirgus ietekmi, lai ierobežotu vai izkropļotu konkurenci attiecīgajā tirgū, kā arī lai tie nevarētu izmantot šo ietekmi saistītajos tirgos. Līdz ar to tas attiecas uz *ex ante* regulējumu, kuru ir pieņēmusi VRI attiecībā uz vienu vai vairākiem ietekmīgiem operatoriem attiecīgajā tirgū.

29 — Šajā 11. apsvērumā ir paredzēts, ka "saskaņā ar regulējošo un darbības funkciju atdalīšanas principu dalībvalstīm būtu jāgarantē [VRI] neatkarība, lai nodrošinātu to lēmumu objektivitāti. Minētā neatkarības prasība neierobežo dalībvalstu iestāžu autonomiju un konstitucionālās saistības."

100. Uz universālā pakalpojuma direktīvas 28. panta pamata kompetentās valsts iestādes var noteikt tarifu pienākumus, kuriem nepiemēro nosacījumu par tirgus analīzi, no kuras izriet, ka vienam vai vairākiem operatoriem ir būtiska ietekme attiecīgajā tirgū. Tiem ir jābūt nepieciešamiem, lai garantētu tiesības, kādas galalietotājiem ir piešķirtas ar vienoto Eiropas tirgu, un tostarp galalietotāju tiesības piekļūt pakalpojumiem, kuriem izmanto numurus, kas nav piesaistīti noteiktai ģeogrāfiskai atrašanās vietai. Tas attiecas uz tarifu pienākumiem, kādus kompetentās valsts iestādes nosaka attiecībā uz visiem operatoriem kopumā, kuriem nav būtiskas ietekmes tirgū.

101. Tādējādi, kaut arī tos var noteikt, pamatojoties uz piekļuves direktīvas 13. pantu, kā arī universālā pakalpojuma direktīvas 17. un 28. pantu, salīdzināmiem tarifu pienākumiem ir atšķirīgi mērķi un tie ir izvirzīti attiecībā pret atšķirīgām operatoru kategorijām [30].

102. Ņemot vērā šos apstākļus, es veikšu trešā jautājuma analīzi.

103. Lai sniegtu lietderīgu atbildi uz šo trešo jautājumu, ir jāsniedz jēdziena "kompetentās valsts iestādes", kas ir minēts universālā pakalpojuma direktīvas 28. pantā, interpretācija. Vai šis jēdziens ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to ir domātas VRI, izslēdzot jebkuru citu valsts iestādi?

104. Iesākumā jākonstatē, ka minētais jēdziens nav definēts JTR, pretēji VRI, kuru definīcija ir sniegta pamatdirektīvas 2. panta g) punktā. Saskaņā ar šo pēdējo tiesību normu VRI ir iestāde vai iestādes, kurām dalībvalsts uzlikusi jebkuru no reglamentējošiem uzdevumiem, ko nosaka pamatdirektīva un īpašās direktīvas. Jānorāda, ka šī definīcija attiecas uz īpašo direktīvu piemērošanu, tostarp uz universālā pakalpojuma direktīvas piemērošanu [31].

105. No minētās definīcijas izriet, ka VRI ir kompetentā valsts iestāde. Tomēr es uzskatu, ka universālā pakalpojuma direktīvas 28. pantā minētās kompetentās valsts iestādes nevar būt aprobežotas ar VRI, un tas tā ir vairāku iemeslu dēļ.

106. Pirmkārt, es konstatēju, ka Savienības likumdevējs, šķiet, ar nolūku ir izvēlējies lietot jēdzienu "kompetentās valsts iestādes" "VRI" vietā. Šis jēdziens tika pieņemts vienīgi likumdošanas procedūras noslēgumā, ar kuru 2009. gada tika veikti grozījumi tiesiskajā regulējumā.

107. Tādējādi gan Komisijas priekšlikumā direktīvai [32], gan arī Eiropas Parlamenta nostājā pirmajā lasījumā [33] joprojām bija minētas "VRI". Fakts, ka ar galīgo tekstu piešķir kompetenci "kompetentajām valsts iestādēm", *a priori* liecina par apzinātu Savienības likumdevēja rīcību izvēlēties ne tikai VRI, bet gan plašāku jēdzienu.

108. Otrkārt, no universālā pakalpojuma direktīvas 28. panta teksta izriet, ka šo jēdzienu nevar attiecināt vienīgi uz VRI. Pretēji citām minētās direktīvas normām 28. pantā VRI nav piešķirtas nekādas speciālas kompetences un nav noteikti speciāli pienākumi. Tajā ir noteikti pienākumi dalībvalstīm kā tādām un "kompetentajām valsts iestādēm".

109. Treškārt, es norādu, ka Tiesai jau ir bijusi iespēja lemt par to, vai cita valsts iestāde, nevis VRI varēja rīkoties kā VRI vai kopā ar to, lai izpildītu uzdevumus, kādi ar JTR ir noteikti VRI.

30 — Universālā pakalpojuma direktīvas preambulas 5. apsvērumā ir atgādināta šī atšķirība divu kategoriju operatoru starpā. Tajā ir paredzēts, ka "konkurences tirgū konkrētām saistībām būtu jāattiecas uz visiem uzņēmumiem, kas sniedz publiski pieejamus telefonpakalpojumus noteiktā vietā, un citām saistībām būtu jāattiecas tikai uz tiem uzņēmumiem, kam ir būtiska ietekme tirgū vai kas ir izraudzīti kā universālā pakalpojuma operatori".

31 — Universālā pakalpojuma direktīvas 2. panta pirmajā daļā ir noteikts, ka "šajā direktīvā piemēro [pamatdirektīvas] 2. pantā noteiktās definīcijas".

32 — Skat. 32. lpp. priekšlikumā Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai, ar ko groza Direktīvu 2002/22, Direktīvu 2002/58 un Regulu (EK) Nr. 2006/2004 par sadarbību patērētāju tiesību aizsardzības jomā (COM(2007) 698 *final*).

33 — Skat. 46. lpp. Eiropas Parlamenta nostājā, kas pieņemta pirmajā lasījumā 2008. gada 24. septembrī, lai pieņemtu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2008/.../EK, ar ko groza Direktīvu 2002/22, Direktīvu 2002/58 un Regulu (EK) Nr. 2006/2004 par sadarbību patērētāju tiesību aizsardzības jomā (dokuments P6_TC1-COD(2007) 0248, OV 2010, C 8E, 360. lpp.).

110. Tādējādi spriedumā *Base* u.c.[34] Tiesa uzskatīja, ka "[universālā pakalpojuma direktīvā] tiek principā pieļauts, ka valsts likumdevējs rīkojas [VRI] statusā pamatdirektīvas izpratnē, ja vien, pildot šo funkciju, tas atbilst minētajās direktīvās paredzētajiem kompetences, neatkarības, objektivitātes un pārskatāmības nosacījumiem un lēmumus, ko tas pieņem saistībā ar šo funkciju, ir iespēja iedarbīgi pārsūdzēt no iesaistītajām pusēm neatkarīgā iestādē"[35].

111. Tāpat Tiesa ir lēmusi, ka pamatdirektīvai nav pretrunā, ka dalībvalsts šajā direktīvā VRI piešķirtās funkcijas uztic dažādam iestādēm – attiecīgajā gadījumā tās bija VRI un ministriju iestādes – ja vien dalībvalsts nodrošina, ka tiek ievērota šo reglamentējošo iestāžu funkcionālā neatkarība no elektronisko sakaru tīklu un pakalpojumu operatoriem un ka tā pieejamā veidā publicē uzdevumus, kuri jāuzņemas minētajām reglamentējošām iestādēm, un tos bez kavēšanās paziņo Komisijai[36].

112. Visbeidzot es konstatēju, ka Tiesa spriedumā Komisija/Vācija[37] ir norādījusi, ka, lai likumdevēja iesaistīšanās būtu atbilstoša direktīvām, ar to nevar ne ierobežot, ne likvidēt funkcijas, kādas ar direktīvām tiešā veidā ir noteiktas VRI[38]. Valsts likumdevējs nevar izslēgt VRI no jaunu tirgu definēšanas un analizēšanas, jo tādējādi šīm iestādēm tiktu atņemtas pilnvaras, kas tām tiešā veidā ir piešķirtas ar direktīvām[39]. Līdz ar to – un tas arī izriet no vēl nesenākās judikatūras – ar valsts tiesisko regulējumu nevar iejaukties kompetencēs, kādas VRI ir tieši noteiktas ar JTR[40].

113. No šiem judikatūras risinājumiem, manā ieskatā, var gūt divas mācības attiecībā uz pamatlietu.

114. Pirmkārt, es konstatēju, ka Tiesa neizslēdz, ka ar zināmiem nosacījumiem cita iestāde, kas nav VRI, proti, likumdevējs vai ministrijas iestāde varētu darboties VRI statusā vai kopā ar to atbilstoši JTR.

115. Ciktāl šādas valsts iestādes, rīkojoties kā VRI, var – ievērojot iepriekš minētos nosacījumus – veikt uzdevumus, kuri ar JTR ir noteikti VRI, es uzskatu, ka *a fortiori* šīm valsts iestādēm vajadzētu spēt rīkoties gadījumos, kuros ar JTR tiešā veidā "kompetentajām valsts iestādēm" ir noteiktas reglamentējošās funkcijas.

116. Otrkārt, es tomēr uzskatu, ka, ja kompetentās valsts iestādes, kas ir minētas universālā pakalpojuma direktīvas 28. pantā, ir noteikušas tādu tarifu pienākumu, kas ir salīdzināms ar to, kuru var pieņemt VRI atbilstoši piekļuves direktīvas 13. panta 1. punktam un universālā pakalpojuma direktīvas 17. panta 1. punktam, un neraugoties uz faktu, ka šo pienākumu mērķi ir atšķirīgi, šīm kompetentajām valsts iestādēm būtu jāievēro tās pašas prasības, kādas VRI ir noteiktas ar JTR, tostarp prasība par funkcionālo neatkarību no operatoriem[41]. Tāpat ir jābūt iespējai pārsūdzēt šo kompetento valsts iestāžu pieņemtos lēmumus no ieinteresētajām pusēm neatkarīgā iestādē[42].

117. No tā izriet, ka, lai arī dalībvalstīm attiecīgajā jomā ir institucionāla autonomija, organizējot un strukturējot savas pārvaldes iestādes universālā pakalpojuma direktīvas 28. panta izpratnē, minēto autonomiju tomēr var īstenot tikai atbilstoši JTR paredzētajiem mērķiem un pienākumiem[43].

34 — C-389/08, EU:C:2010:584.

35 — 30. punkts.

36 — Skat. spriedumu *Comisión del Mercado de las Telecomunicaciones* (C-82/07, EU:C:2008:143, 24.–26. punkts).

37 — C-424/07, EU:C:2009:749.

38 — Skat. ģenerāladvokāta P. Krusa Viljalona secinājumus lietā *Base* u.c. (C-389/08, EU:C:2010:360, 46. punkts).

39 — Turpat (41. punkts). Skat. arī spriedumu Komisija/Vācija (C-424/07, EU:C:2009:749, 74.–78. punkts).

40 — Skat. spriedumu *Deutsche Telekom* (C-543/09, EU:C:2011:279, 43. punkts un tajā minētā judikatūra).

41 — Skat. pamatdirektīvas preambulas 11. apsvērumu un 3. panta 2. punktu.

42 — Skat. pamatdirektīvas 4. panta 1. punktu.

43 — Šajā ziņā skat. spriedumu *Base* u.c. (C-389/08, EU:C:2010:584, 26. punkts un tajā minētā judikatūra).

118. Līdz ar to iesniedzējtiesai pamatlietā būs jāveic novērtējums *in concreto* par to, vai Nīderlandes valdība, rīkojoties kā kompetentā valsts iestāde atbilstoši universālā pakalpojuma direktīvas 28. pantam, atbilst JTR izvirzītajiem kompetences, neatkarības, objektivitātes un pārskatāmības kritērijiem.

119. Šajā ziņā es atklāju, ka tiesas sēdē Nīderlandes valdība precizēja, ka pamatlietas faktu norises laikā Nīderlandes Karaliste bija privatizējusi *KPN*. Ja šī informācija ir domāta, lai pierādītu, ka Nīderlandes valdību var uzskatīt par juridiski un funkcionāli neatkarīgu no šīs sabiedrības, tad, manuprāt, tā ir nepietiekama, lai es varētu izdarīt secinājumu, ka šī kompetentā valsts iestāde atbilst iepriekš minētajiem kritērijiem. Šāds novērtējums būs jāveic iesniedzējtiesai, ņemot vērā visus tās rīcībā esošos elementus saistībā ar šo lietu.

120. Turklāt savas analīzes papildināšanai es uzskatu, ka iesniedzējtiesai turklāt būs jāpārbauda, vai *ACM* kā VRI, garantējot Nīderlandes valdības noteiktā valsts tarifu pasākuma piemērošanu, ir izpildījusi iepriekš minētās JTR ietvertās prasības. Šāda pārbaude šoreiz nozīmē, ka cita starpā ir jānosaka tas, vai VRI ir bijusi pasargāta no jebkāda veida ārējas iejaukšanās vai politiskā spiediena, kas var ietekmēt tās objektivitāti, novērtējot tai iesniegtos jautājumus [44].

121. Ņemot vērā visus šos apstākļus, es uzskatu, ka Nīderlandes valdība bija tiesīga noteikt tādu tarifu pasākumu kā pamatlietā, ja vien ar šo darbību garantē universālā pakalpojuma direktīvas 28. pantā izvirzīto mērķi un ar nosacījumu, ka ir tikušas ievērotas kompetences, neatkarības, objektivitātes un pārskatāmības prasības, kas būs jānovērtē valsts tiesai.

122. Līdz ar to universālā pakalpojuma direktīvas 28. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka cita iestāde, kas nav VRI, var noteikt tādu tarifu pasākumu kā pamatlietā, īstenojot piekļuves direktīvas 13. panta 1. punktā minēto kompetenci, ja vien ir tikušas ievērotas kompetences, neatkarības, objektivitātes un pārskatāmības prasības, kas būs jānovērtē valsts tiesai.

IV – **Secinājumi**

123. Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, es ierosinu Tiesai uz *College van Beroep voor het Bedrijfsleven* uzdotajiem jautājumiem atbildēt šādi:

1) Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 7. marta Direktīvas 2002/22/EK par universālo pakalpojumu un lietotāju tiesībām attiecībā uz elektronisko sakaru tīkliem un pakalpojumiem (universālā pakalpojuma direktīva), kurā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 25. novembra Direktīvu 2009/136/EK, 28. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tam nav pretrunā tāda tarifu pienākuma noteikšana kā pamatlietā, kaut arī tirgus analīzē nav atklājies, ka kādam operatoram šajā tirgū ir būtiska ietekme un ka līdz ar to šķērslis piekļuvei numuriem, kas nav piesaistīti noteiktai ģeogrāfiskai atrašanās vietai, ir cita veida, nevis tehnisks, ja vien tarifu pienākums ir nepieciešams, lai galalietotājiem garantētu piekļuvi pakalpojumiem, kuriem izmanto šos numurus, kas būs jānovērtē valsts tiesai;

2) a) Direktīvas 2002/22, kurā grozījumi izdarīti ar Direktīvu 2009/136, 28. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tam nav pretrunā tāda tarifu pasākuma noteikšana kā pamatlietā gadījumā, ja augstāku tarifu, kurus piemēro zvanu kopumam uz numuriem, kas nav piesaistīti noteiktai ģeogrāfiskai atrašanās vietai, piemērošanai būtu tikai ierobežota ietekme;

   b) valsts tiesai saistībā ar nepieciešamā pasākuma samērīguma pārbaudi būs jānovērtē atbilstoši Direktīvas 2002/22, kurā grozījumi izdarīti ar Direktīvu 2009/136, 28. pantam, vai tāds tarifu pasākums kā pamatlietā nozīmē pārmērīgu apgrūtinājumu attiecīgajam operatoram;

44 — Skat. Direktīvas 2009/140 preambulas 13. apsvērumu un šajā ziņā arī pamatdirektīvas 3.a pantu.

3) Direktīvas 2002/22, kurā grozījumi izdarīti ar Direktīvu 2009/136, 28. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka cita iestāde, kas nav valsts reglamentējošā iestāde, var noteikt tādu tarifu pasākumu kā pamatlietā, īstenojot Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 7. marta Direktīvas 2002/19/EK par piekļuvi elektronisko komunikāciju tīkliem un ar tiem saistītām iekārtām un to savstarpēju savienojumu (piekļuves direktīva), kurā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 25. novembra Direktīvu 2009/140/EK, 13. panta 1. punktā minēto kompetenci, ja vien ir tikušas ievērotas kompetences, neatkarības, objektivitātes un pārskatāmības prasības, kas būs jānovērtē valsts tiesai.